

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМ. КОМІСІЇ ЕДУКАЦІЇ НАРОДОВОЇ
В КРАКОВІ (Польща)
ІНСТИТУТ ВИЩОЇ ОСВІТИ НАПН УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІКИ НАПН УКРАЇНИ
ХМЕЛЬНИЦЬКА ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ
МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД «ХАРКІВСЬКА ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНА
АКАДЕМІЯ» ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
КЗ СУМСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ
ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ:
НОВАЦІЇ, ДОСВІД ТА ПЕРСПЕКТИВИ**

ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ

2021

УДК 378(477)
А 437
ISBN 978-966-488-217-7

Редакційна колегія:

Пономаренко Ольга Вікторівна – декан факультету соціальної педагогіки та психології Запорізького національного університету, доктор педагогічних наук, доцент

Сущенко Лариса Олександрівна – завідувач кафедри дошкільної та початкової освіти Запорізького національного університету, доктор педагогічних наук, професор

Бочарова Олена Анатоліївна (Bocharova Olena) – доктор хабілітований в галузі педагогіки, професор Педагогічного університету ім. Комісії Едукації Народової в Кракові (Інститут педагогіки дошкільної і початкової освіти)

Гузенко Оксана Вікторівна – доцент кафедри педагогіки, спеціальної освіти та менеджменту КЗ Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти, кандидат педагогічних наук, доцент

Драч Ірина Іванівна – перший заступник директора Інституту вищої освіти НАПН України, доктор педагогічних наук, доцент

Задорожна-Княгницька Леніна Вікторівна – завідувач кафедри педагогіки та освіти Маріупольського державного університету, доктор педагогічних наук, доцент

Зданевич Лариса Володимирівна – завідувач кафедри дошкільної педагогіки, психології та фахових методик Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії, доктор педагогічних наук, професор

Онопрієнко Оксана Володимирівна – завідувач відділу початкової освіти Інституту педагогіки НАПН України, кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник

Петриченко Лариса Олексіївна – перший проректор Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради, доктор педагогічних наук, доцент

Актуальні проблеми педагогічної освіти: новації, досвід та перспективи : збірник тез доповідей II Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (20 квітня 2021 року, м. Запоріжжя) / за заг. ред. О. В. Пономаренко, Л. О. Сущенко. Запоріжжя : АА Тандем, 2021. 191 с.

У збірнику представлено тези доповідей II Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Актуальні проблеми педагогічної освіти: новації, досвід та перспективи», що розкривають теоретичні та практичні основи розвитку вищої освіти в Україні, проблеми дошкільної, початкової і спеціальної освіти в сучасному освітньому просторі та шляхи безперервного професійного розвитку й підвищення кваліфікації педагогічних працівників.

Матеріали друкуються в авторській редакції. Редакційна колегія не несе відповідальності за достовірність інформації, що надана в рукописах.

ISBN 978-966-488-217-7

© ПП «АА Тандем», 2021

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ В КОНТЕКСТІ ІНТЕГРАЦІЇ В ЄВРОПЕЙСЬКИЙ КУЛЬТУРНО-ОСВІТНІЙ ПРОСТІР: ІСТОРІЯ, ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА

<i>Ольга Віняр</i> ПСИХОФІЗІОЛОГІЧНИЙ РОЗВИТОК СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ ЯК ПЕРЕДУМОВА ІХ ГОТОВНОСТІ ДО ШКОЛИ.....	9
<i>Світлана Волкова</i> РОЗВИТОК КРИТИЧНОГО ТА ТВОРЧОГО МИСЛЕННЯ СТУДЕНТІВ КОЛЕДЖІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ.....	11
<i>Наталія Шевченко, Анатолій Шевченко, Олена Левик</i> ТЕОРЕТИЧНА МОДЕЛЬ ПРОФЕСІЙНОЇ СВІДОМОСТІ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ- ЛІКАРЯ.....	14
<i>Оксана Гузенко, Ірина Ковалишин</i> САМОПІЗНАННЯ ЯК КЛЮЧОВИЙ ЕТАП ПРОФЕСІЙНОГО УСПІХУ: РЕКОМЕНДАЦІЇ МІНІСТЕРСТВА ВИЩОЇ ОСВІТИ ПРОВІНЦІЇ АЛЬБЕРТА, КАНАДА.....	16
<i>Ліна Білозуб</i> ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ЕСТЕТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ СТУДЕНТІВ	19
<i>Олександр Дудников</i> ШЛЯХИ ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ СТУДЕНТІВ КОЛЕДЖУ	21
<i>Михайло Гнатюк</i> АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛІВ МИСТЕЦЬКИХ ДИСЦИПЛІН ДЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ЛАНКИ ОСВІТИ	23
<i>Юрій Олійник</i> РОЗВИТОК ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ	26
<i>Лариса Сливка</i> ПОЗАКЛАСНИЙ І ПОЗАШКІЛЬНИЙ ВИМІРИ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ УЧНІВ ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ ШКІЛ ПОЛЬЩІ (МІЖВОЄННА ДОБА ХХ СТ.)	29
<i>Олена Андрющенко</i> ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК УЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ: РЕФЛЕКСИВНИЙ АСПЕКТ	31
<i>Олександр Гнидюк</i> ЗДАТНІСТЬ ДО ПОСТІЙНОГО ПРОФЕСІЙНОГО ФІЗИЧНОГО РОЗВИТКУ ТА САМОВДОСКОНАЛЕННЯ ЯК РЕЗУЛЬТАТ НЕПЕРЕРВНОЇ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ОФІЦЕРІВ-ПРИКОРДОННИКІВ У ВВНЗ	33
<i>Олександр Романовський, Богдан Луценко</i> КОМПОНЕНТИ, ПОКАЗНИКИ ТА РІВНІ СФОРМОВАНOSTІ ЛІДЕРСЬКИХ ЯКОСТЕЙ У МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ-КОМАНДИРІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ.....	35
<i>Альона Ходаковська, Павло Сущенко</i> КОНГРУЕНТНІСТЬ СУЧАСНОЇ НАУКИ В ОСВІТНЬОМУ КОНТЕКСТІ	36

СЕКЦІЯ 2

ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ

<i>Маргарита Воронка</i> ЗАКОНОДАВЧА БАЗА ОРГАНІЗАЦІЇ І ЗДІЙСНЕННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ (ВИРОБНИЧОЇ) ПРАКТИКИ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ УЧИТЕЛЯ	38

<i>Валерія Стєганцева</i> ІНФОРМАЦІЙНО-ЦИФРОВА КОМПЕТЕНТНІСТЬ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЯК ФАКТОР ЇХ КІБЕРСОЦІАЛІЗАЦІЇ.....	40
<i>Лариса Семко</i> ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА ЇХ РОЛЬ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ	42
<i>Валентина Мартиненко</i> ПРОГНОСТИЧНА ФУНКЦІЯ ЗАГОЛОВКА ТЕКСТУ ЯК ПЕРЕДУМОВА АКТИВІЗАЦІЇ ЧИТАЦЬКОГО СПРИЙМАННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ	45
<i>Ірина Іценко, Ірина Гавришева</i> ОСОБЛИВОСТІ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ УЧНІВ У НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ.....	47
<i>Оксана Онопрієнко</i> ДО ПИТАННЯ РОЗРОБЛЕННЯ ЗАГАЛЬНИХ КРИТЕРІЇВ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ.....	49
<i>Лариса Суценко, Еліза Семеренко</i> ПЕДАГОГІЧНИЙ ВПЛИВ НА РОЗВИТОК КРЕАТИВНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ.....	52
<i>Алла Курінна, Юлія Петік, Тетяна Репетун</i> РОЗВИТОК ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ – ЗАПОРУКА УСПІШНОЇ ЖИТТЄВОЇ ТРАЄКТОРІЇ	54
<i>Тетяна Турбар</i> ЦИФРОВА КОМПЕТЕНТНІСТЬ УЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ЯК УМОВА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ	56
<i>Світлана Бєкетова</i> АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ У НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ: ЧЕРЕЗ КАРАЛЬНІ ЗАХОДИ ЧИ САМОВДОСКОНАЛЕННЯ?.....	58
<i>Вікторія Волошена</i> ГНУЧКІСТЬ – КЛЮЧ ДО ВИЖИВАННЯ ОСВІТНЬОЇ СИСТЕМИ.....	60
<i>Алла Курінна, Діана Щербина</i> ДО ПРОБЛЕМИ БУЛІНГУ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	63
<i>Оксана Цюняк, Ірина Закутинська, Марія Ковків</i> ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ У ФОРМУВАННІ ПРЕДМЕТНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ УЧНІВ НА УРОКАХ ГЕОГРАФІЇ.....	65
<i>Оксана Вашуленко</i> ОСОБЛИВОСТІ І ЗМІСТ РОБОТИ З НАУКОВО-ХУДОЖНІМИ ТЕКСТАМИ НА УРОКАХ ЛІТЕРАТУРНОГО ЧИТАННЯ В НУШ	68
<i>Ірина Тимофєєва, Микола Буга</i> ВПРОВАДЖЕННЯ ПРОГРАМИ TOONTASTIC ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ STEAM-ОСВІТИ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	70
<i>Юлія Зубцова, Майя Черкас</i> АНАЛІЗ ІНСТРУМЕНТІВ ОРГАНІЗАЦІЇ ДИСТАНЦІЙНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ ДЛЯ ВЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ	72
<i>Олена Кучеренко, Марія Кучеренко</i> ФОРМУВАННЯ В УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ НАВИЧОК SOFT SKILLS.....	73
<i>Ірина Тимофєєва, Анастасія Ситнік</i> УПРАВЛІННЯ ПРОЦЕСОМ ПАРТНЕРСЬКОЇ ВЗАЄМОДІЇ	76
<i>Оксана Петрук</i> ДО ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАЛЬНОГО ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ: РЕЗУЛЬТАТИ ОНЛАЙН ОПИТУВАННЯ ВЧИТЕЛІВ.....	77
<i>Тетяна Ремєх</i> ТЕРМІНОЛОГІЧНА СИСТЕМА НОВОГО СТАНДАРТУ БАЗОВОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ	79

<i>Галина Бабич</i> СТВОРЕННЯ ТВОРЧО ОРІЄНТОВАНОГО СЕРЕДОВИЩА У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ МАТЕМАТИКИ ЯК ФАКТОР РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ ШКОЛЯРА	81
<i>Юлія Зубцова, Олена Прокопенко</i> ІНТЕРАКТИВНЕ НАВЧАННЯ ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	83

СЕКЦІЯ 3

ІННОВАЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ В СУЧАСНІЙ ОСВІТІ

<i>Alla Kulichenko</i> THEORETICAL ASPECTS OF INNOVATION MANAGEMENT	86
<i>Лілія Онофрійчук</i> САМОМЕНЕДЖМЕНТ ЯК СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ	87
<i>Ірина Шумілова</i> ТЕХНОЛОГІЯ НАВЧАННЯ ПРОВІДНИЦТВУ МАЙБУТНІХ МЕНЕДЖЕРІВ ОСВІТИ	90
<i>Ірина Полякова, Тетяна Жиденко, Карина Сапелка</i> УПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ	93
<i>Олена Бабенко</i> ІННОВАЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ У СУЧАСНІЙ ОСВІТІ НА ПРИКЛАДІ КОЛЕГІАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ У ВАЛЬДОРФСЬКІЙ ШКОЛІ	95
<i>Ірина Малюта, Наталя Панченко, Сергій Малюта</i> ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ У ФАХОВІЙ ПЕРЕДВИЦІЙ ОСВІТІ	97
<i>Тетяна Бородулькіна</i> ПЕДАГОГІЧНА КОЛЕГІЯ ЯК ОРГАН УПРАВЛІННЯ НАВЧАЛЬНИМ ПРОЦЕСОМ У ВАЛЬДОРФСЬКІЙ ОСВІТНІЙ СИСТЕМІ	99
<i>Ірина Тимофєєва, Ганна Гальчинська</i> ВИКОРИСТАННЯ ЛІДЕРСЬКИХ ПРОГРАМ СУЧАСНИМ КЕРІВНИКОМ ЗАКЛАДУ ОСВІТИ	101
<i>Вікторія Савіщенко</i> ІННОВАЦІЙНЕ УПРАВЛІННЯ ЮРИДИЧНИМ ФАКУЛЬТЕТОМ В УМОВАХ СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНОГО НАВЧАННЯ	103

СЕКЦІЯ 4

ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ ДЛЯ ДОШКІЛЬНОЇ, ПОЧАТКОВОЇ ТА СПЕЦІАЛЬНОЇ ОСВІТИ

<i>Галина Григоренко, Алла Курінна, Ніна Погрібняк</i> ДО ПРОБЛЕМИ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВИХОВАТЕЛЯ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ЩОДО ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ КУЛЬТУРИ У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	106
<i>Людмила Машикіна</i> НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНІ ЗАСАДИ ДІЯЛЬНОСТІ ВИКЛАДАЧА ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ В КОНТЕКСТІ ІННОВАЦІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ	108
<i>Людмила Шульга</i> ФОРМУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ	110
<i>Ірина Козич</i> ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ КОНФЛІКТОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ	113

<i>Олена Самсонова</i> ЕЛЕМЕНТАРНІ МАТЕМАТИЧНІ УЯВЛЕННЯ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ ЛОГІЧНОГО МИСЛЕННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	115
<i>Ірина Мисько</i> ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ЗАКЛАДІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ЗАСОБАМИ ТЕХНОЛОГІЙ АЛЬТЕРНАТИВНОЇ ПЕДАГОГІКИ	117
<i>Олеся Слижук</i> ПРИЙОМИ ІНТЕГРАЦІЇ ІНФОМЕДІЙНОЇ ГРАМОТНОСТІ В ПРОЦЕС ПІДГОТОВКИ УЧИТЕЛІВ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ	119
<i>Лариса Наконечна</i> ФОРМУВАННЯ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ	121
<i>Ірина Тимофєєва</i> ПРОБЛЕМА ОБІЗНАНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ З ПИТАННЯ НАСТУПНОСТІ ДОШКІЛЬНОЇ ТА ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ	123
<i>Руслана Найда</i> ПРОБЛЕМА ОСОБИСТІСНОГО САМОРОЗВИТКУ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ	125
<i>Тетяна Соловйова, Вікторія Шестопалова</i> ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕМЕНТІВ ТРЕНІНГУ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ: ОСОБЛИВОСТІ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ	127
<i>Валерій Ружицький</i> ФОРМИ І МЕТОДИ РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОЇ МОБІЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ В УМОВАХ ПЕДАГОГІЧНОГО КОЛЕДЖУ	130
<i>Вікторія Рудченко</i> ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ТЕХНОЛОГІЇ КООПЕРАТИВНОГО НАВЧАННЯ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ОРГАНІЧНОЇ ХІМІЇ ЗДОБУВАЧАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ	131
<i>Лариса Сіра</i> ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ МОВЛЕННЕВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У ЗДОБУВАЧІВ В УМОВАХ НАВЧАННЯ У ЦЕНТРІ ПІДГОТОВКИ ІНОЗЕМНИХ ГРОМАДЯН ЗАПОРІЗЬКОГО ДЕРЖАВНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ	133

СЕКЦІЯ 5

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ДОШКІЛЬНІЙ ПЕДАГОГІЦІ

<i>Алла Курінна, Серафіма Морозова, Світлана Чугуєнко</i> РОЗВИТОК СОЦІАЛЬНО-КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ СУЧАСНОГО ДОШКІЛЬНИКА ЗАСОБАМИ ЛІНГВОРИТОРИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	136
<i>Сніжана Сиваш</i> РОЗВИТОК ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ ДОШКІЛЬНИКІВ ЗАСОБАМИ ГРИ	138
<i>Ганна Чорна, Євгенія Кара</i> СПІВПРАЦЯ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ТА СІМ'Ї У ФОРМУВАННІ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ ПОВЕДІНКИ ДОШКІЛЬНИКІВ	140
<i>Оксана Марчук, Тетяна Охремчук</i> ХАРАКТЕРИСТИКА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ГОТОВНОСТІ СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ ДО НАВЧАННЯ В ШКОЛІ	142

СЕКЦІЯ 6

ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА: РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

<i>Інна Попович</i> ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ	144

<i>Олена Столяр</i> ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ У ГРУПАХ ДЛЯ ДІТЕЙ З ФОНЕТИКО-ФОНЕМАТИЧНИМ НЕДОРОЗВИТКОМ МОВЛЕННЯ	145
<i>Ольга Фурман</i> СИСТЕМА СПЕЦІАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ДЛЯ ДІТЕЙ З ПОРУШЕННЯМ МОВЛЕННЯ	147
<i>Ірина Тимофєєва, Ірина Рамусь</i> ВАЖЛИВІСТЬ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРИНЦИПІВ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ В ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ.....	149
<i>Наталія Левіна</i> ДЕНВЕРСЬКА МОДЕЛЬ РАННЬОГО ВТРУЧАННЯ ЯК СИСТЕМНА ІННОВАЦІЯ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ.....	151

СЕКЦІЯ 7

СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ В СУЧАСНИХ РЕАЛІЯХ

<i>Алла Курінна, Олександра Зайковська</i> УЧНІВСЬКЕ САМОВРЯДУВАННЯ ЯК УМОВА ТВОРЧОЇ САМОРЕАЛІЗАЦІЇ ТА ОСОБИСТІСНОГО СТАНОВЛЕННЯ ЛІЦЕЇСТІВ В УМОВАХ ВПРОВАДЖЕННЯ АВТОРСЬКОЇ МОДЕЛІ ШКОЛИ	154
<i>Людмила Копієвська</i> РОБОТА НАД ТЕКСТОМ НА ЗАНЯТТЯХ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ.....	156
<i>Леся Лебедик</i> КЛАСИФІКАЦІЯ СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ	158

СЕКЦІЯ 8

СОЦІАЛЬНА-ПЕДАГОГІЧНА ПІДТРИМКА СУБ'ЄКТІВ ІНКЛЮЗИВНОГО ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ

<i>Ольга Хом'як, Юлія Волинець</i> ВИКОРИСТАННЯ ОСОБИСТІСНО-ОРІЄНТОВАНОГО ПІДХОДУ У РОБОТІ З ДІТЬМИ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ В ЗАКЛАДІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ	161
<i>Ольга Хом'як, Ірина Блищук</i> ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ АРТ-ТЕРАПІЇ В ІНКЛЮЗИВНОМУ СЕРЕДОВИЩІ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ.....	162

СЕКЦІЯ 9

ПЕРСПЕКТИВНІ ШЛЯХИ БЕЗПЕРЕРВНОГО ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ТА ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ: МІЖНАРОДНИЙ І ВІТЧИЗНЯНИЙ ДОСВІД

<i>Олена Отич</i> ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ МОДЕРНІЗАЦІЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА.....	165
<i>Юрій Скиба, Сергій Мельник</i> КАДРОВА ПОЛІТИКА РОЗВИТКУ ПОТЕНЦІАЛУ ВИКЛАДАЧІВ УНІВЕРСИТЕТІВ КРАЇН- ЧЛЕНІВ ЄС НА ПРИКЛАДІ НІДЕРЛАНДІВ: ОСОБЛИВОСТІ ТРУДОВИХ ДОГОВОРІВ	167
<i>Vyacheslav Alexandrov, Olena Alexandrova</i> POSTGRADUATE EDUCATION MODELS FOR TEACHING A PROFESSIONALLY-ORIENTED FOREIGN LANGUAGE IN LIFELONG LEARNING PROCESS	170
<i>Ганна Чорнойван</i> КАДРОВА ПОЛІТИКА УНІВЕРСИТЕТІВ ЩОДО РОЗВИТКУ ДОСЛІДНИЦЬКОГО ПОТЕНЦІАЛУ НАУКОВИХ ПРАЦІВНИКІВ	172

<i>Віктор Стрельніков</i> ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ЗАКЛАДІВ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ ТЕХНОЛОГІЇ АКСЕЛЕРАТИВНОГО НАВЧАННЯ.....	175
<i>Інна Отамась</i> ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ ВІДКРИТОЇ ОСВІТИ: МІЖНАРОДНИЙ І ВІТЧИЗНЯНИЙ ДОСВІД У ПЕРІОД COVID-19	177
<i>Людмила Ликтей</i> ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ВИКЛАДАЧІВ ЗАКЛАДІВ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ ЯК СКЛАДОВА РОЗВИТКУ МЕТОДИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ.....	181
<i>Людмила Кондратова</i> ЦИФРОВА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК СКЛАДОВА БЕЗПЕРЕРВНОГО ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНОГО ПРАЦІВНИКА	183
<i>Микола Волківський</i> ТРАДИЦІЇ ТА ІННОВАЦІЇ В ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ВИКЛАДАЧІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ	184
<i>Ольга Кузнєцова</i> СУЧАСНІ ФОРМИ НАВЧАННЯ ВИКЛАДАЧІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА У ПІСЛЯДИПЛОМНІЙ ОСВІТИ В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЙ ХХІ СТОЛІТТЯ.....	186
<i>Дмитро Фролов</i> ВИКОРИСТАННЯ РНЕТ-ЛАБОРАТОРІЇ ДЛЯ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ, ЯКІ ВИКЛАДАЮТЬ ПРИРОДНИЧІ ДИСЦИПЛІНИ.....	188

СЕКЦІЯ 2

ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ

Маргарита Воронка

доктор пед. наук, доцент,
доцент кафедри педагогіки і педагогічної майстерності,
Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького
(м. Мелітополь, Запорізька обл., Україна)

ЗАКОНОДАВЧА БАЗА ОРГАНІЗАЦІЇ І ЗДІЙСНЕННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ (ВИРОБНИЧОЇ) ПРАКТИКИ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ УЧИТЕЛЯ

Потреба у підготовці педагогічних працівників нової генерації, забезпеченні умов для становлення і розвитку сучасних альтернативних моделей безперервного професійного та особистісного розвитку педагогів зумовили розробку та прийняття Концепції розвитку педагогічної освіти (2018). Концепція передбачає проведення «комплексної реформи системи педагогічної освіти, безперервного професійного та особистісного розвитку педагогічних працівників, включаючи структуру, зміст, організацію та методики (технології) навчання, збільшення в освітніх програмах питомої ваги практичної підготовки» [1]. Остання, як обов'язкова складова освітнього процесу, має забезпечуватися шляхом неперервної педагогічної практики студентів. Це означає першочергову увагу до діяльнісного виміру результатів педагогічної освіти, її переорієнтацію на формування готовності майбутнього вчителя до здійснення професійних функцій, вирішення задач професійної діяльності. Початковим етапом практичного засвоєння професії та найефективнішою формою підготовки вчителя до неї виступає саме педагогічна практика. У процесі практики закладаються підвалини професійної майстерності – формуються особистості та професійні якості, інтерес та творче ставлення до професії, організаторські здібності, такт, комунікативні уміння, оволодіння сучасними педагогічними технологіями, засобами та методами педагогічного дослідження тощо.

Педагогічна Конституція Європи (2013), прийнята Асоціацією ректорів педагогічних університетів, яка стала стратегічним документом, що окреслює концептуальну платформу педагогічної освіти об'єднаної Європи XXI ст., визначає педагогічну практику як один з філософсько-методологічних принципів та основу ефективності педагогічного процесу підготовки вчителів. В названому документі педагогічній практиці присвячений окремий розділ, у якому наголошено на її діяльнісному (трудовому) та предметному характері як джерела та механізму освоєння педагогічного і соціального досвіду, критерію істини педагогічного процесу, поза якого неможлива підготовка майбутніх учителів [2].

Організація практики студентів регулюється Законами України «Про вищу освіту» (2014), «Про освіту» (2017), Концепцією розвитку педагогічної освіти (2018), Наказом Міністерства освіти України «Про затвердження Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України» (1993), іншими нормативно-правовими документами.

Відповідно до рекомендацій Інституту інноваційних технологій і змісту (2013) виокремлюють такі види практик: навчальна (екскурсійна, ознайомлювальна, мовна, для набуття первинних професійних умінь і навичок тощо); виробнича

(експлуатаційна, технологічна, конструкторська, лікувальна, педагогічна, юридична, економічна, обліково-аналітична, організаційно-управлінська, науково-дослідна та ін.); переддипломна [3, с. 3]. Щодо педагогічної практики, то за Педагогічною Конституцією Європи [2, с. 114] це: а) ознайомча; б) культурологічна; в) виховна; г) навчальна; д) переддипломна (предметна). Окреме місце відводить Конституція наскрізній громадянській практиці, яка має на меті інтеграцію майбутнього учителя в систему суспільних відносин, формування громадянських якостей, забезпечення педагога від «споглядального» ставлення до життя, розвиток його активної громадянської позиції.

Згідно з Концепцією розвитку педагогічної освіти (2018) [1] не менше половини обсягу практичної підготовки має відводитися виробничій практиці із самостійним виконанням професійних завдань на базі закладів дошкільної, загальноосвітньої, позашкільної, професійної (професійно-технічної) освіти. Цей вид практик, що здійснюється в умовах реальної професійної діяльності, характеризується залученням студентів до виконання усіх професійних функцій та видів професійної діяльності на тлі обмеженого педагогічного управління та контролю. Змістом навчальних і виробничих практик є також збір фактичного матеріалу для виконання курсових проектів (робіт). Педагогічна (виробнича) практика проводиться після опанування студентами дисциплінами циклу загальної підготовки, а також психолого-педагогічними та методичними дисциплінами циклу професійної підготовки.

Виробнича педагогічна практика здійснює найвагоміший вплив на процес професійної самореалізації. У процесі практичної підготовки в майбутніх фахівців інтенсивно формується професійна майстерність, яка співвідноситься з професіоналізмом, професійною компетентністю, іншими феноменами, так чи інакше пов'язаними з характеристикою здатності людини здійснювати професійну діяльність [4]. Практикант знаходить відповідь на запитання, чи правильно він обрав професію, чи має достатні знання для виконання професійних обов'язків, у якому напрямку слід здійснювати подальший професійний саморозвиток для успішної самореалізації у професії тощо. Під час виконання програми практики під управлінням керівників практики і викладачів, у взаємодії з усіма учасниками педагогічного процесу майбутні учителі долучаються до роботи з учнями різних вікових категорій, набувають досвід планування, проектування, організації, здійснення та аналізу й самоаналізу різних видів педагогічної діяльності, професійної рефлексії. В процесі педагогічної практики інтенсивно засвоюються всі аспекти майбутньої професії, формується критичне та осмислене ставлення до професійних знань, розвиваються професійно необхідні уміння, навички, способи дії, виявляється потреба у професійному саморозвитку, розкриваються мотиви професійної діяльності, поглиблюється інтерес до професійної діяльності. Таким чином, педагогічна практика є визначальною ланкою в системі формування професійної компетентності та педагогічної майстерності майбутніх учителів, основою та критерієм професійної підготовленості майбутнього учителя.

Реформування освіти в Україні потребує нового вчителя – умотивованого дієвого агента перетворень, спроможного брати участь у створенні нової школи, до якої приємно ходити учням, яка вчить критичному мисленню, вмінню висловлювати та відстоювати власну думку, виховує відповідальних громадян, у якій панує співпраця і взаєморозуміння. Новий вчитель зорієнтований на професійне та особистісне зростання протягом усього життя, готовий до імпровізації та

експериментування. Він втрачає статус наставника та єдиного джерела знань, а перетворюється на фасилітатора, тьютора, коуча, модератора індивідуальної освітньої траєкторії. Ці зміни висувають нові вимоги до практичної підготовки майбутнього педагога, актуалізують питання щодо місця, функцій та принципів організації педагогічної практики у формування професійної майстерності та педагогічної компетентності учителя в умовах реформування освіти.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про затвердження Концепції розвитку педагогічної освіти: Наказ Міністерства освіти і науки України № 776 від 16.07.2018. URL : <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-konceptsiyi-rozvitku-pedagogichnoyi-osviti>. (дата звернення: 13.04.2021).

2. Педагогічна Конституція Європи. *Вища освіта України*. 2013. № 3. С. 111–116. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/vou_2013_3_17. (дата звернення: 04.04.2021).

3. Рекомендації про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України. Київ : Державна наукова установа «Інститут інноваційних технологій і змісту освіти», 2013. 27 с.

4. Воронка М. И., Петрученя А. Г. Педагогическая компетентность и профессионализм учителя в условиях модернизации общества. *Совершенствование системы образования в условиях социальной модернизации* : Материалы международной научно-практической конференции : 6–7 декабря, 2013 г. Астана. 2013. С. 172–173. URL : http://eprints.mdpu.org.ua/id/eprint/6150/1/казахстан_2013.pdf. (дата звернення: 04.03.2021).

Валерія Стеганцева

аспірант кафедри соціальної педагогіки,
Луганський національний університет імені Тараса Шевченка
(м. Старобільськ, Україна)

ІНФОРМАЦІЙНО-ЦИФРОВА КОМПЕТЕНТНІСТЬ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЯК ФАКТОР ЇХ КІБЕРСОЦІАЛІЗАЦІЇ

Успішність процесу кіберсоціалізації дитини значною мірою визначається сформованістю у неї необхідного рівня інформаційно-цифрової компетентності, адекватної за віком, з одного боку, і розвитком інформаційних цифрових технологій, з іншого.

Логіка використання компетентнісного підходу при вирішенні наших дослідницьких завдань передбачає необхідність чітко позначити суттєві характеристики використовуваних понять, їх генезис і змістовні особливості. У сучасній науковій літературі використовується ряд близьких за змістом понять, кожне з яких по-своєму трактує процеси соціалізації в кіберпросторі. До них насамперед відносимо інформаційну компетентність, цифрову грамотність, цифрову компетентність, цифрову культуру.

У педагогічних джерелах найбільш часто зустрічається поняття «інформаційна компетентність». При цьому, як показує аналіз, існують два основних підходи до його визначення. Перший з них спирається тільки на використання технологічних комп'ютерних засобів в процесі роботи з інформацією. Другий підхід, згідно з А. Хуторським, трактує інформаційну компетентність як інтегративну якість особистості, що є результатом процесів відбору, засвоєння, переробки, трансформації